

■ Statsvetenskap i tiden: levande, levd, överlevd?

ALEXANDRA SEGERBERG¹

I sitt bidrag till detta specialnummer påpekar Henrik Enroth att manifest ofta syftar till att uppenbara sådant som inte är uppenbart. Inbjudan att manifesteras den goda statsvetenskapen är i den bemärkelsen en inbjudan inte bara till att slå fast någonting man vill stå upp för, utan också implicit att urskilja vad som är särskilt viktigt att säga om och inom statsvetenskap *just idag*. Uppdraget efterlyser det som fortfarande behöver sägas och göras, samt det som kanske har blivit angeläget först nu. Ur detta perspektiv kan denna samling manifest betraktas som ett intressant tidsdokument för hur det står till inom den svenska statsvetenskapen år 2010. Bidragen är utan undantag välskrivna, spännande, och på många sätt mycket olika. Som manifest förtjänar de så klart att läsas vart och ett för sig. Men jag har läst dem som en samling. Vad är viktigt att manifesteras inom svensk statsvetenskap idag?

Vi manifesterar kanske gärna kring stridsfrågor, men dessa texter är faktiskt överraskande samstämmiga: den röda tråden förknippar den goda statsvetenskapen med *liv*. Den goda disciplinära kunskapsproduktionen beskrivs som en levande process. Den är skiftande, mångsidig, alltid omtolkad och i rörelse, och den påverkas av kunskapsproducentens eget liv och kropp. Det är som om författarna mellan raderna vill mena att statsvetenskapen håller på att förtvina, och att det som blir viktigast att uppenbara är en motsträvig gnista av postdisciplinärt hopp.

Vetenskapen i den goda statsvetenskapen

Vad är då egentligen politik, och hur kan detta studeras? Detta är klassiska frågor i reflektioner om den goda statsvetenskapen, och de leder ofta till debatter om statsvetenskaplig ontologi, epistemologi och metodologi. Ett av de mest framträdande dragen i just den här samlingen är icke desto mindre ett mer avslappnat förhållningssätt till dessa frågor. Här läggs inte särskilt mycket krut på att utveckla och slåss för olika epistemologiska eller ontologiska ställningstaganden. Inte för att man inte intresserar sig för sådana frågor, eller för att man inte tar ställning. Man verkar snarare utgå ifrån att goda statsvetare redan har tillgodogjort sig de vedertagna vetenskapsteoretiska och metodologiska grundlaxorna. Man fördjupar sig helt enkelt inte i tvisterna. De frågor som annars brukar peka mot kunskapsteoretiska debatter avhandlas här i stäl-

¹ Alexandra Segerberg är forskare vid Statsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet.

E-post: alexandra.segerberg@statsvet.su.se

För goda kommentarer på en tidigare version vill författaren tacka Andreas Duit, Sofia Näsström, Maria Wendt och Cecilia Åse.

let med i princip ett genomgående svar: realiteten och vikten av *mångfald, rörelse, reflexivitet*. Detta ses som ett faktum lika väl som en nödvändighet och en möjlighet.

Författarna fastställer det politiska livets skiftande karaktär och att alla dess olika aspekter med rätta studeras. Ontologisk, epistemologisk, och metodologisk mångfald konstateras och välkomnas i disciplinen. Det identifieras och accepteras i förståelsen av politik och god vetenskap, i val av problem, perspektiv, angreppssätt och värdegrunder. Björn Badersten skriver mest utförligt om vikten av en ”undrande mångfald” – en undran som ”är nyfiken så till vida att den drivs av en sympatisk vetgirighet, angelägen om att problematisera och få reda på hur saker och ting förhåller sig; den är öppen så till vida att utgången av undran inte är given på förhand” – vilket han kopplar till en acceptans av en kunskapsteoretisk och normativ pluralism. Hans Agné sammanfattar i sin tur idealhållningen på följande sätt: ”Den goda statsvetenskapen studerar politik och accepterar som politik det som studeras på statsvetenskapliga institutioner. Den utesluter inga studieobjekt på grundval av ontologiska eller epistemologiska antaganden.” Tanken att studiet av politik är mycket brett och måste så få vara har, som Enroth påpekar, varit ett flitigt återkommande tema i statsvetenskapliga självreflektioner (jfr t.ex. diskussionen i *Political Science and Politics* 2002, 35: 2). Men i den här samlingen är det värt att notera att ämnet diskuteras utan särskilt stor dramatik. Tydligen måste mångfald fortfarande manifesteras, men det verkar samtidigt inte som om författarna förväntar sig bråk på den punkten.

Bråk är tvärtom det man förknippar med smala dogmatiska stickspår som gör anspråk på att dominera. Manifestförfattarna är inte överens om allting, men de betonar alla vikten av ett öppet och tillåtande perspektiv på disciplinen som helhet. När den goda statsvetenskapen ska manifesteras är man noga med att höja blicken från sitt eget forskningshorn. Manifestförfattarna understryker att utsagor om den goda statsvetenskapen inte ska handla om att framhäva den egna käpphästen eller det egna reviret, att påstå att politik handlar om det och det, och bör studeras så och så. Att med bestämdhet dra gränser kring vad statsvetenskap bör handla om och på vilka sätt forskning bör bedrivas glider för lätt över i förminskande käbbel. Käpphästar, revirstrider och tuppfäktningar är inte god statsvetenskap, men uppstår kanhända just där den goda statsvetenskapens gränser dras alltför personbundet och snävt.

Vad man i stället framhäver är vikten av kontinuerlig rörlighet och reflexivitet. Nästan alla författare betonar att tolkningsramarna och förutsättningarna för kunskapsproduktionen (antaganden om prioriterade problem, perspektiv, metoder, positioner) ständigt bör granskas och omprövas. Allt *måste* tolkas på nytt, betonar Charlotte Fridolfsson, utan att ”allting” för den sakens skull flyter. Rörlighet förs fram som en central och positiv kvalitet i god samhällsvetenskaplig kunskap. God statsvetenskaplig forskning kan vara övertolkad, oavslutad, preliminär eller fel. Men den goda statsvetenskapens fortlevnad ligger i att fortsätta vara levande, dvs. ständigt öppen för förändring. En viktig nyckel till detta ligger i att kampen om tolkningsramar och tolkningar tillåts fortgå. Som Chris Hudson och Malin Rönnblom inledningsvis skriver: ”Kanske är en pågående diskussion om våra forskningssträvanden och forskningsideal det som utgör den goda vetenskapen?”

En sådan rörlighet förutsätter ständig kritisk reflektion: reflexivitet blir därför också en central komponent i den goda statsvetenskapen. Flera av författarna utesluter

explicit drömmen om neutral forskning. De betonar att där man står, de frågor man ställer, och de verktyg man använder kommer att inverka på de forskningsresultat som uppnås. Den goda statsvetenskapen och den goda statsvetaren reflekterar ständigt över sig själv, sina gränser, sina visioner, sina värderingar. Peter Strandbrink sammanfattar det som att god statsvetenskap måste arbeta i kritisk relation till de objekt den studerar på samma gång som den är kritisk i relation till sig själv: ”Den måste göras reflexivt; dvs. på sätt som samtidigt *som* den görs problematiserar *hur* den görs.” Också Hudson och Rönnblom framför följaktligen reflexivitet, och särskilt reflexivitet kring makt, som en av de viktigaste punkterna som måste fastslås idag. Forskaren bör granskas och granska sig själv lika mycket som det hon själv beforskar: ”Hur vi problematiserar samhället, vad vi ser som viktiga och angelägna frågor att beforska har och kommer alltid att ha betydelse. Ett manifest för den ’goda’ statsvetenskapen börjar och slutar i vikten av att reflektera över dessa maktprocesser.”

Att statsvetenskap egentligen skulle vara ett lapptäcke (Siegelman 2002) är således enligt vad som framträder ur denna samling av manifest en alldeles för prydlig bild. Den idealbild av disciplinen som tonar fram här är i stället ett högljutt myller, en disciplinär centralstation där oväntade möten är möjliga samtidigt som många ändå är inställda på att komma med sina specifika tåg. Att slå fast att statsvetenskap måste få vara levande förutsätter acceptans och tolerans för en odämpbar oreda och ett ständigt pågående larm som inte kan och inte bör läggas tillrätta.

Människan i den goda statsvetenskapen

Om de konventionella kunskapsteoretiska tvisterna betonas något mindre i dessa manifest intar statsvetaren som person en desto mera framträdande roll. Den goda statsvetenskapen framstår här som en i högsta grad befolkad vetenskap.

Många av manifesten betonar vikten av att hitta sätt att överleva *som människa* – och som kvinna – inom akademien. I denna utmaning ingår att hålla den mänskliga kreativiteten vid liv. Det trevliga budskapet är att man ska vara glad, passionerad, ödmjuk, modig, känslomässig, inspirerad, engagerad, nyfiken, och älska politik. Det personliga är inte en last utan ett faktum och en tillgång. Vi ska vara lekfulla, övertygade och vi ska sakna distans; vi får gärna rodna. Vi ska tro på det vi säger, våga ha fel, och vi ska inte vara rädda för att sticka ut. Vi ska ta oss själva på stort allvar men också ha modet att inte göra det. Vi ska våga uppehålla oss utanför akademien och ta med oss våra utomakademiska jag tillbaka in igen. Såsom särskilt Maria Jansson, Maria Wendt och Cecilia Åse samt Anders Hellström och Johan Karlsson Schaffer på olika sätt lyfter fram ska vi helt enkelt ha levande människor som kunskapsproduktionsideal, inte fabriksmaskiner som forskar mekaniskt eller kamphundar som är framavlade för att slita i stycken snarare än att identifiera styrkorna mellan svagheterna (jfr Walbot 2009).

Men statsvetare måste också uppenbarligen hitta personliga och intellektuella strategier för att överleva det *alltför* mänskliga käbblet som pågår inom akademien. ”Håll dig utanför revirstrider, tuffäktning och inkquisition” skriver Hellström och Schaffer. Flera manar att man ska hålla sig borta från positioneringskamper, stängda sällskap, hissningar och dissningar. Man ska vara likgiltig inför allt homosocialt och akademisocialt tjafs. Och därmed, som Jansson, Wendt och Åse understryker, måste vi

också ta steget från insikt till ansvar inför vår egen position och agerande i maktstrukturerna: ”Blunda inte för hur du deltar i att upprätthålla de vetenskapliga hierarkierna. Tag ansvar för din position och den makt du utövar.”

Samtidigt ska vi ta tillvara allt det positiva med att vi inte är ensamma som forskare: vi ska verka i dialog, i debatt, i nätverk, i samband, i tiden. Dels därför att det kan vara inspirerande, men också för att debatter och kommentarer på ett konkret sätt förbättrar vårt arbete. Hellström och Schaffer betonar att komplexa sanningar växer fram ur meningsmotsättningar inom och mellan discipliner och livsstilar, inte ur monokulturer eller enstöringars arbetsrum. Agné skriver om vikten av dialog och debatt för att undvika banaliteter, för att urskilja det betydelsefulla, och om nödvändigheten av att få sitt eget bidrag granskat av forskare som fortfarande verkligen är engagerade i frågan: ”Den som tragglar vidare med sin frågeställning långt efter att den har slutat tala till sitt kollektiv av upphovsmän riskerar att förytliga den egna processen av kontinuerlig läsning och skrivande som är den goda statsvetenskapens viktigaste metod.”

Man kan fråga sig vad det betyder när frågan om den goda statsvetenskapen besvaras med traktat om den goda statsvetaren. Är detta en tidstypisk personalisering? Kanske. Men då ska man inte glömma att t.ex. Max Webers klassiska *Wissenschaft als Beruf* (1922) börjar i forskningens ekonomiska och institutionella förutsättningar, samt betonar vikten av passion och inspiration, innan den landar i frågor om vad vetenskap är. En mera intressant fråga är varför dessa punkter måste *manifesteras* just nu. Är det på grund av att det fortfarande inte är uppenbart? Eller på grund av att tumskruvarna i professionen dras åt och att vi egentligen inte alltid är så glada statsvetare?

För att nyansera den nyss skisserade bilden måste det understrykas att en viktig del av den fokus på statsvetaren som återfinns i manifesten följer av det som beskrivs som en av de viktigaste aspekterna av god statsvetenskaplig kunskapsproduktion: insikten om att forskarens egna horisonter, upplevelser, kropp, ställning och samspel inom och utom akademien spelar en roll i kunskapsproduktionen, och den ansvarsfulla reflexivitet som följer av denna insikt. Vi statsvetare är fundamentala noder i den statsvetenskapliga vetenskapen, därför blir det kärnfullt att formulera den goda statsvetenskapen i tio levnadsbud riktade till statsvetaren själv (såsom Jansson, Wendt och Åse gör). Och, som särskilt de sistnämnda samt Hudson och Rönnblom lyfter fram: där människor finns, finns makt. Inte ens den myllrande vetenskapliga mångfalden utgörs av ett vakuum. Det finns kopplingar mellan kunskap och makt i de kreativa nätverken såväl som i akademins formella hierarkier.

Det bör också noteras att tecken på personalisering inte nödvändigtvis måste läsas som tecken på en myopisk individualisering. I den mån en tidstypisk *Zeitgeist* återspeglas i dessa manifest innefattar den i så fall också ett lika tidstypiskt fokus på fenomenet statsvetenskap (som disciplin och kunskap) som en *kollektiv* produktion och framför allt som en kollektiv *angelägenhet*. Statsvetenskaplig forskning beskrivs av flera manifestförfattare som en dynamisk kunskapsproduktion som är mer än det individuella bidraget eller förmågan, om det så omtalas i termer av en ”distribuerad hjärna” eller som motsatsen till vad den mytiska geniala enstöringen kan prestera (Hellström och Schaffer). Det betonas också att tanken om en meningsfull vetenskaplig mångfald förutsätter statsvetarens grundläggande beredskap att fortsätta vända sig till det existerande statsvetarkollektivet. Agné berör detta när han framhåller att den så cen-

trala reflexiviteten inte bara syftar till att belysa forskaren som kunskapsproducent utan också stimulera frågor kring statsvetenskap som gemensam angelägenhet. Det betyder att hur vårt centrala studieobjekt, politik, kan förstås är en kollektiv statsvetenskaplig angelägenhet, inte något som enbart bestäms utav, eller enbart berör, den enskilde forskaren. Statsvetenskapliga verk bör också därför meritbedömas i förhållande till den befintliga (om än rörliga) disciplinära produktionen. Badersten gör i sin tur "rimlig intersubjektivitet" till den oförhandlingsbara byggsten som krävs för att kunna bygga en disciplin kring undrande mångfald. Om statsvetenskaplig forskning ska bedömas utifrån sina egna (och sin traditions) premisser, kräver detta en medvetenhet redan i forskarens vetenskapsteoretiska ställningstaganden och antaganden om tillvägagångssätt. Det kräver också transparens hela vägen igenom. Den goda statsvetenskapen måste kunna rekonstrueras och kritiseras av andra statsvetare.

Organisationen i den goda statsvetenskapen

Den goda statsvetenskapen har också sina organisatoriska sidor. Som Strandbrink mera precis påminner oss rymmer tankar om den goda statsvetenskapen såväl kunskapsfilosofiska som organisatoriska och normativa frågor. Olika visioner, mål och krav i universitetsorganisation, undervisning och forskning kan mycket väl stå emot varandra och dra åt olika håll.

En av de organisatoriska sidor som röner mest uppmärksamhet i dessa manifest är de institutionaliserade ämnesuppdelningarna som länge har präglat studiet av politik. Författarna ifrågasätter särskilt den vikt som konventionellt tillskrivits de historiska ämnesindelningar som markerat disciplinens yttersta utsträckning, och antyder att hårda gränsdragningar tidigare har tjänat till att utmärka god statsvetenskap på ett helt annat och mindre dynamiskt sätt än vad man försöker göra här. Flera betonar också att dessa tidigare så skottsäkra interdisciplinära gränser i själva verket ur den goda statsvetenskapens perspektiv bör betraktas som porösa, flytande och relativt godtyckliga. Dessutom antyds det att själva gränsöverskridandet kan vara ett sätt att finna inspiration och nya perspektiv.

Men gränserna, gränsdragningarna och gränsöverskridandet problematiseras också mera ingående. Sverker Jagers koncentrerar sig på den specifika typ av gränsöverskridanden som tvärvetenskapliga projekt medför, och intresserar sig särskilt för "horisontella" projekt i vilka olika forskare samarbetar kring frågor som handlar om hur miljöproblemens orsaker och/eller effekter hänger ihop. Han understryker att samtidigt som detta kan vara ett viktigt angreppssätt för att kunna komma åt komplexa problematiker av det slag som miljöförstöringen utgör kan det också bli mycket krävande då man måste komma till någon slags gemensam förståelse av projekt, problem, frågor, "gåtor." Föresatsen att samarbeta fordrar att man försöker förstå och respektera både vad man själv kan bidra med och de antaganden och angreppssätt som de andra utgår ifrån. Man konfronteras därmed inte bara med den egna disciplinens traditioner utan också de andras. Fridolfsson liksom Hudson och Rönnblom pekar i sin tur på betydelsen av de gränsdragningar som trots allt alltid måste finnas när den goda statsvetenskapen ska urskiljas från den övriga statsvetenskapen. Det samma gäller de gränser som skiljer politik från icke-politik. Det som hamnar utanför

förblir hela tiden en betydelsefull del av det som definieras som innanför. Gränser för vad som kan anses vara god statsvetenskap eller politik blir grundläggande och samtidigt svåra att dra. Själva gränsdragningsaktiviteten blir kanske därför ett särskilt viktigt objekt för granskning.

Detta manifesta fokus på gränser, gränsöverskridanden och gränsproblem är ett tema som återkommer när författarna vänder sig till de utmaningar som väntar den goda statsvetenskapen i vår samtid.

Den goda statsvetenskapen i tiden

Av samlingens betoning på att den goda statsvetenskapen alltid bör tillåtas vara levande såväl som levd följer tanken att den goda statsvetenskapen på olika sätt torde vara i tiden, och inte minst ”en del av sin tid” (Agné). Tematiseringen av statsvetenskapen som en levande och rörlig disciplin väcker därför en rad olika följdfrågor som berör på vilka sätt den goda statsvetenskapen verkligen är ”i tiden” och vad i sin tur just vår tid betyder för den goda statsvetenskap vi praktiserar och vill praktisera idag.

En första följdfråga handlar om strävan efter samhällsrelevans. Debatter kring huruvida statsvetenskap är och bör försöka vara ”relevant” i någon bemärkelse (i så fall i vilken bemärkelse, och om den är det idag) är vanliga inslag i statsvetenskapliga självreflektioner. Just det ämnet får dock inte särskilt mycket uppmärksamhet i den här samlingen. Jagers problematisering av konventionella antaganden om exakt hur god statsvetenskaplig forskning kan se ut springer ur grundtanken att statsvetenskaplig forskning skall vara till nytta ”för andra än dem som ägnar sig åt sådana studier”. Men överlag får man intryck av att statsvetenskapens eventuella relevans eller icke-relevans inte uppfattas som en särskilt angelägen fråga. Det verkar snarare vara viktigare att manifestera den besläktade men distinkta frågan om forskningens *autonomi*. Nästan alla författarna inskräper att god statsvetenskaplig forskning – såväl frågor som svar – bör vara oberoende. Man bör inte gå maktens ärenden, som Jansson, Wendt och Åse inskräper. I detta ingår att inte ställa samma frågor som makten ställer, och ”följaktligen inte leverera lösningar på maktens legitimitets- och effektivitetsproblem”. Statsvetare är alltid på olika sätt nära sitt studieobjekt, politiken, men de ska just därför vara extra noga med att inte tjäna en viss organisationsform, maktstruktur eller aktör. ”Statsvetare som jobbar för staten är som en medicinare som jobbar för läkemedelsbolagen. Förhåll dig till det” skriver Hellström och Schaffer. ”God statsvetenskap är sin egen målsättning” och statsvetare ska inte ägna sig åt att stödja ”andra mänskliga verksamheter” skriver Agné vidare. Strandbrink slår fast att den goda statsvetenskapen om någonting borde vara ännu mera på sin vakt mot den frestande beredvilligheten ”att leverera just den typ av förenklade, snabba svar som efterfrågas av politik, förvaltning och medier.” Som flera berör handlar tvärtom forskarens uppgift mycket om att stå emot – och kanske rentav att gå emot – det som är norm och makt inom och utom akademien, bland finansiärer, politiker, andra forskare, massmedia och i samhället. Den goda statsvetaren kan på det viset antas vara en ganska obekväms figur.

Varför måste forskningens autonomi proklamerats med sådant eftertryck just nu? Detta är faktiskt värt att fundera på. Förmodligen borde inslagen läsas mot bakgrund

av disciplinens historiska debatter kring t.ex. plikten att vägleda samhället och dess institutioner. Men samtidigt är det svårt att bortse från proklamationernas motbild: den täta väv av beroendeförhållanden som utgör förutsättningen för vår enskilda och gemensamma forskningspraktik idag.

En annan typ av följdfråga som väcks när disciplinens levande karaktär understryks kretsar kring vilka särskilda utmaningar manifestförfattarna identifierar i just vår tid. Det som framför allt förs fram på temat i den här samlingen är hur olika omständigheter i samtiden på olika sätt påverkar och utmanar statsvetenskapen som disciplin. Den goda statsvetenskapen beskrivs som vore den under belägring, och den konventionella statsvetenskapen – det disciplinära skalet som stått i tveeggat förhållande till den goda – som om den i princip hade spelat ut sin roll.

Flera berör den organisatoriska utvecklingen mot vad Strandbrink beskriver som en fordristisk akademi. Att generera kunskap och utbildning enligt produktionslinjelogik undervärderar och underminerar de mera svårkvantifierbara kvalitéerna i god statsvetenskaplig forskning: ”Den fordristiska akademien premierar inte komplexa, preliminära, mångtydiga eller utforskande samhällsvetenskapliga ansatser utan mätbara resultat och konkreta system för kunskapsstillverkning som lätt kan administreras.” I och med detta utmanar den fordristiska utvecklingen en av de främsta kontrollstämplarna för en levande disciplin: öppenhet för disciplinär innovation (jfr Smith 2010). ”Världen och vetenskapen behöver få syn på nya mönster” skriver Jansson, Wendt och Åse. Ett hot mot statsvetenskapens fortsatta möjlighet att tillhandahålla detta heter kortsiktighet: Strandbrink betonar att den fordristiska utvecklingen bortser från den ställtids som innovativ forskning kan behöva. Ytterligare ett hot mot den levande disciplinen heter likformning: för att innovativ forskning såväl som disciplinär innovation ska kunna äga rum är det viktigt att olika ståndpunkter och angreppssätt inte bara återfinns bredvid varandra utan att de också bryts mot varandra, som Agné formulerar det. (Så viktigt är detta att Badersten uppmanar den enskilde forskaren att då och då ”göra en Allison”). I kontrast mot idealen som främjar den dynamiska mångfalden befarar flera av manifestförfattarna att en professionell homogenisering håller på att äga rum. Denna farhåga kopplas bl.a. till formtvång, som i sin tur framförallt konkret identifieras med den engelskspråkiga kollegiebedömda artikelns dominans. Här har vi kanske en del av svaret på varför mångfald fortfarande trots allt måste manifesteras.

Samtidigt kan vissa omständigheter i vår samtid också tvinga oss att tänka om kring centrala aspekter i det vi har kommit att ta som självklara komponenter i den statsvetenskapliga identiteten och praktiken. ”Du skall fråga om det självklara” manar Jansson, Wendt och Åse, och flera av författarna riktar detta mot disciplinen i sig. Hudson och Rönnblom understryker att vi måste fortsätta att ställa grundläggande frågor kring hur sådant som vi tar för givet ingår i kunskapsproduktionen. De efterlyser särskilt vaksamhet kring hur androcentrism, etnocentrism, heteronormativitet och klasmism skapas och upprätthålls såväl inuti vår yrkesutövning som i samhället.

Jagers diskuterar i sitt manifest hur miljöproblemets karaktär kan tvinga statsvetare att tänka om när det gäller även de mest välrepererade disciplinära ”sanningarna”. En av dessa sanningar är den centrala roll som tillskrivits tillbakablickande granskningar som syftar till prediktion. I kontrast mot detta argumenterar Jagers för att en av disci-

plinens största utmaningar och innovationsmöjligheter är att bli en mera ”framåt-blickande” disciplin som kan handskas med frågor om vad som *kan* komma att hända. En sådan ansats skulle bättre svara på komplexiteten i en typ av problem som blir allt mera angelägna (framtida miljöstörningar och deras möjliga inverkan på framtida samhällen) och samtidigt bättre dra nytta av angreppssätt som står till förfogande i andra disciplinområden (såsom scenariometodik).

Enroth vidhåller i sin tur att uppgiften att inte gå maktens ärenden kan vara statsvetenskapens mest allvarliga utmaning idag, och att den dessutom går mycket djupare än vi kanske först vill tillstå. Likt de andra manifesterar också han vikten av mångfald och autonomi i studiet av politik, och understryker att dessa egenskaper är i fortsatt behov av att manifesteras just på grund av att de till en så hög grad inte beskriver vår praktik. Den underliggande orsaken till bristen på mångfald och autonomi ligger djupare rotad än specifika förhållanden till finansärer eller politiker; det ligger i disciplinens utformning och implicita syfte. ”[I] vår iver att främja demokratins idéer och institutioner tenderar den forskning som produceras att generera inte bara kunskap om dessa institutioner och de aktörer som verkar i dem och de idéer som ligger till grund för dem, utan också kunskap i dessa institutioners, aktörers och idéers tjänst.” När vi nu i globaliseringens tidevarv ser en ökande diskrepans mellan våra intellektuella redskap och vår värld efterlyser han därför en verksamhet där vi verkligen förutsättningslöst ägnar oss åt att studera de olika sätt på vilka social ordning skapas och vidmakthålls. Detta är utmanande, betonar Enroth, då det öppnar för studiet av andra fenomen med andra syften, och med andra begreppsliga, metodologiska och kritiska verktyg än vad vi har vant oss vid. Det öppnar för ett studium av politik som ser helt annorlunda ut, och betyder att den statsvetenskap vi känner kan ha ”tjänat ut som självständig akademisk disciplin”.

Slutsatsen om man läser detta specialnummer som ett tidsdokument om vad som är viktigt att manifesteras inom svensk statsvetenskap idag blir således denna: det är statsvetenskapens levande karaktär som man framför allt vill uppenbara när den goda statsvetenskapen håller på att kvävas och den konventionella går i stå. Och när detta blivit sagt är det slutligen värt att också uppmärksamma den övertygelse som trots allt genomsyrar samtliga bidrag i denna samling: det självklara och samtidigt angelägna i att faktiskt fortsätta studera politik. För den övertygelsen leder till frågan om hur vi nu går vidare.

Om man får tro signalerna i denna samling borde studiet av politik även efter en eventuell disciplinär metamorfos också fortsättningsvis betraktas som en i grunden gemensam angelägenhet. Därför väcker tanken om studiet av politik som en levande verksamhet i sin tid till slut en tredje och mycket viktig typ av följdfråga som till stor del hamnar utanför anspråken för dessa manifest. Den handlar om vad *de riktigt brännande frågorna* i just vår tids politik egentligen är. Vilka problem eller fenomen i vår samtid urskiljer professionella politikstuderande som särskilt ”gåtfulla”, fascinerande, angelägna och beforskansvärda – utifrån just de egna utkanterna av ämnet, de specifika perspektiven på vår verksamhet och våra studieobjekt? Den goda statsvetenskapen som utmålas i dessa manifest ger utrymme för en bred front av brokiga svar som drar åt helt olika håll, samtidigt som den också inbjuder till ögonblick av gränsöverskridande dialog. Frågan är bara vad vi vill fylla detta goda samtal med. Vad är det vi

idag – gemensamt och var för sig – specifikt försöker förstå? Det var inte denna tredje följdfråga som angavs i uppgiften att manifesteras den goda statsvetenskapen. Men nu blir man nyfiken på att höra mer.

Litteraturlista

- Smith, Martin J., 2010. "Innovation and Dialogue in Contemporary Political Science: Preface", *Political Studies*, 58, s 235 – 237.
- Siegelman, L., 2002. "Notes from the (New) Editor", *American Political Science Review* 96(1), s viii – xii.
- Walbot, Virginia, 2009. "Are We Training Pit Bulls to Review our Manuscripts?", *Journal of Biology* 8(24).